

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/47/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112224989
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8112224989.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fiľakovského v právnej veci žalobcu: X. Z. - TINBYT, M. XX, XXX XX Q., zastúpený Mgr. X. Z., F. XXC, XXX XX Q. proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00151700, právne zastúpený JUDr. Petrom Šimoňákom, v konaní o zaplatenie 6.666 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 17.12.2014, č.k. 17C 163/2012-136, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalovaný n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 6.666 Eur s 9 % úrokom z omeškania od 16. 10. 2012 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 599,50 Eur.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že škoda, za ktorú si žalobca uplatňuje poistné plnenie je poistnou udalosťou, ktorá vznikla v súvislosti so záplavou rieky Torysa dňa 4. 6. 2010, keď došlo k zaplaveniu skladovacej haly žalobcu a následne k poškodeniu náteru podlahy v tejto hale vo výške, ktorú odmietol žalovaný likvidovať tvrdiac, že táto škoda nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že poškodenie náteru na podlahe skladovacej haly je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže k poškodeniu náteru došlo pri dlhodobom pôsobení vody a kalu vplyvom zaplavenia podlahy skladu a následkom pôsobenia vody došlo k zmäknutiu náteru, k zmene jeho fyzikálno-technických vlastností ako prídržnosť náteru k betónu, tvrdosť náteru a pri jeho namáhaní pri odpratávaní kalu za použitia mechanických prostriedkov ako lopát a škrabákov, došlo k zníženiu jeho mechanických vlastností. Poškodenie náteru na betónovej podlahe bolo zistené následne po odpratání kalu a nánosov po záplave, teda poškodenie podlahy bezprostredne súvisí so vznikom tejto škodovej udalosti, ktorá je predmetom poistného plnenia a napokon aj žalovaný ako poisťovateľ sa zaviazal uhradiť náklady zvyčajné v mieste vzniku poistnej udalosti v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou na opatrenia vykonané poistením na odvrátenie vzniku bezprostredne hroziacej škody alebo na zmiernenie následkov. Takýmto opatrením bolo aj odpratávanie kalu a nánosov zo zaplavenej skladovacej haly mechanickými prostriedkami. Súd má za to, že nárok žalobcu je dôvodný, a preto mu patrí vyplatenie poistného v súvislosti s poistnou udalosťou, na ktorú sa viaže poistná zmluva, ktorú uzatvoril so žalovaným a má teda právo na celé poistné plnenie v súlade s poistnou zmluvou. Pokiaľ

ide o výšku tohto plnenia, žalobca si žiadal len vyplatiť náklady za farbu na podlahy, žalovaný nežiadal nariadiť výpočet rozsahu týchto nákladov, z tohto dôvodu súd priznal výšku, akú si uplatnil žalobca.

V súvislosti s námietkou premlčania žalovaného v časti rozšíreného nároku má súd s poukazom na § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka za to, že sa nejedná o premlčané právo, pretože nárok na poistné plnenie bol žalobcom uplatnený dňa 15.8.2010 a žaloba na rozšírenie návrhu bola podaná dňa 15.4.2013, teda v trojročnej premlčacej lehote a nejedná sa o premlčané právo.

Žalovaný sa tým, že odmietol vyplatiť poistné plnenie, dostal do omeškania, lebo poistné plnenie je splatné do 15 dní po skončení vyšetovania. Uplynutím tejto lehoty sa žalovaný dostal do omeškania. Žalobca však žiadal priznať úrok od doručenia žaloby, ktorú si žalovaný prevzal dňa 15.10.2012. Súd priznal tento úrok nasledujúcim dňom, t.j. 16.10.2012 do zaplatenia. Pokiaľ ide o výšku úroku vychádzal súd pri jeho určení z nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. § 3 ods. 1, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Výška v čase vzniku nároku úrokovej sadzby ECB bola 1 % plus 8 percentuálnych bodov, spolu 9 %, teda je to výška 9 % tak, ako to žiadal žalobca a v tejto výške mu súd priznal úrok z omeškania.

Právny zástupca žalobcu nie je advokátom, preto mu neprináleží odmena za právne zastupovanie podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov a vyčíslenú odmenu za právne zastúpenie súd nepriznal. Náhradu priznaných trov konania uhradí žalovaný do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti rozsudku, s výnimkou výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, podal v zákonom stanovenej lehote žalovaný. Namietla nesprávne právne posúdenie veci. Nerozporoval, že v súvislosti s výskytom povodne v priestoroch žalobcu dňa 4.6.2010 nepochybne došlo ku vzniku náhodnej udalosti (povodne), pre prípad ktorej bolo dojednané poistenie v predmetnej poistnej zmluve. Túto skutočnosť žalovaný nespochybňoval a ako je zrejmé vyplatil poistné plnenie žalobcovi v sume 4 933,37 Eur za škody spôsobené priamo povodňou. Žalobca tvrdil, že u neho došlo aj k vzniku škody na nátere betónovej podlahy. Žalovaný však nepovažoval za preukázané, aby toto poškodenie vzniklo práve v príčinnej súvislosti s dojednaným rizikom (s povodňou). Poukázal na to, že v konaní predložil znalecký posudok Ing. N. W., PhD., podľa ktorého k poškodeniu náteru došlo nie priamo pôsobením povodne, ale až pri mechanickom čistení podlahy. Má za to, že v konaní vypracovaný znalecký posudok Ing. U. S. správnosť záveru znaleckého posudku Ing. N. W., PhD. nevyhlásil, hoci znalec pripustil aj iné možné príčiny poškodenia náteru, a to pôsobením povodňovej vody alebo aj nevhodné použitie náteru betónovej podlahy, ktorý nebol vhodný do skladu s vyšším namáhaním. Práve možnosť, že náter bol poškodený v dôsledku jeho nevhodného použitia, odôvodňuje aj skutočnosť uvedená znalcom Ing. S., že náter bol poškodený v najväčšom rozsahu práve v miestach komunikačných koridorov, ktoré sú namáhané chôdzou a pohybom vysokozdvížných vozíkov. Z uvedeného je podľa neho zrejmé, že náter mohol byť poškodený už pred samotnou poistnou udalosťou práve v dôsledku jeho zaťaženia, na ktoré nebol technicky určený. V dôsledku neunesenia dôkazného bremena zo strany žalobcu mal súd žalobu zamietnuť. S poukazom na čl. 16 ods. 9 Všeobecných poistných podmienok mal za to, že predmetné ustanovenie nezaviazovalo žalovaného uhradiť škodu, ktorá vznikla v dôsledku opatrení vykonaných poisteným na odvrátenie vzniku bezprostredne hroziacej škody alebo zmiernenie následkov. Za dôvodné nepovažuje ani priznanie úroku z omeškania. S poukazom na § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka zastáva názor, že vyšetrenie je potrebné považovať za skončené, len čo bol so súhlasom poistiteľa alebo s jeho dodatočným schválením dohodnutý s poisteným rozsah plnenia alebo dňom určenia rozsahu plnenia právoplatným rozhodnutím. V danom prípade je podľa neho sporný samotný základ nároku, a preto k skončeniu vyšetrenia môže dôjsť až dňom prípadného určenia rozsahu plnenia právoplatným súdnym rozhodnutím. S poukazom na uvedené navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok v napadnutých výrokoch, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 212 O.s.p. a zistil, že rozsudok je správny. O odvolaní bolo rozhodnuté postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej päť dní pred vyhlásením.

V danom prípade odvolateľ tvrdí, že rozsudok súdu prvého stupňa spočíva v napadnutej časti na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je nečinnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak súd síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záveroch vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery.

Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecné správne právne závery súdu prvého stupňa, ale na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Z obsahu spisu je nepochybné, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 30. 11. 2007 poistnú zmluvu č. 511 013 921, predmetom ktorej bolo poistenie stavebných objektov na ul. M.. XX proti požiaru, víchrici, krupobitiu a živeľnej udalosti. Dňa 5. 6. 2010 nahlásil žalobca žalovanému poistnú udalosť a vznik škody na poistenom majetku, a to hlavnej budovy a zariadenia, 2 x hala, 2 x sklad, pracovné stroje, kde sa nachádzajú nánosy bahna po záplave, teda vyliatí rieky Torysa dňa 4. 6. 2010, ktorá zaplavila hlavnú budovu jej zariadenia, 2 x haly, 2 x sklady. Žalovaný po vykonanej ohliadke likvidoval túto škodu dňa 15.7.2010, keď určil výšku poistného plnenia 4.933,37 Eur, pričom z celkových nákladov na opravu 5.265,31 Eur odpočítal zmluvne dojednanú spoluúčasť 331,94 Eur a túto sumu poukázal žalobcovi. Následne po opadnutí vody ostalo bahno vo výške 7 - 10 cm a po vyčistení sa začali odlupovať pôvodné nátery podlahy. Žalobca preto dňa 10.8.2011 nahlásil škodu poškodený nivelizačný poter v skladovacích halách, jedná sa o výmeru cca 800 m², kde bol popraskaný podkladový betón na cca 30 %, výška škody 6 000 Eur - 7.000 Eur, ktorá mala súvisieť so záplavou rieky Torysa zo dňa 4.6.2010. Žalovaný túto škodu odmietol likvidovať, nakoľko si dal vyhotoviť znalecký posudok a podľa jeho záveru ku škode betónových podláh (praskliny na betónovom potery a nátery) nedošlo v súvislosti s poistnou udalosťou.

S ohľadom na vykonané znalecké dokazovanie založil súd prvého stupňa svoje rozhodnutie na konštatovaní, že škoda, za ktorú si žalobca uplatňuje poistné plnenie, je daná poistnou udalosťou, ktorá vznikla v súvislosti so záplavou rieky Torysa dňa 4. 6. 2010, keď došlo k zaplaveniu skladovacej haly žalobcu a následne k poškodeniu náteru podlahy v tejto hale. Žalovaný v podanom odvolaní namieta správnosť uvedeného záveru a poukazuje na neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu.

V prejednávanej príhode ostala spornou otázka príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi poistnou udalosťou a vznikom škody - poškodením náteru na podlahe skladovacej haly. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je teda úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez existencie škodovej udalosti. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom škodovej udalosti.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o existencii adekvátnej príčinnej súvislosti medzi poistnou udalosťou (záplavou) a poškodením náteru betónovej podlahy v poistnom objekte žalobcu. Tento záver nebol vylúčený ani samotným súdnym znalcom Ing. U. S., ktorému súd prvého stupňa uložil v predmetnej veci vypracovať znalecký posudok. Z obsahu tohto znaleckého posudku, ktorý vzal súd prvého stupňa za základ svojho rozhodnutia, vyplýva, že k poškodeniu náteru mohlo dôjsť pri dlhodobom pôsobení vody a kalu vplyvom zatopenia podlahy skladu. Následkom pôsobenia vody došlo k zmäknutiu náteru, kedy došlo k zmene fyzikálno-technických vlastností náteru ako prídržnosť náteru k betónu, tvrdosť náteru a pri jeho namáhaní pri odpratávaní kalu za použitia mechanických prostriedkov ako lopát, škrabákov a pojazdom vysokozdvížných vozíkov, manipulačných vozíkov pri odpratávaní kalu, ako aj chôdzou obsluhy skladu mohlo dôjsť k poškodeniu náteru vplyvom jeho znížených mechanických vlastností.

Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno príčinnú súvislosť za tohto stavu vylúčiť tým, že k poškodeniu náteru mohlo dôjsť aj nevhodným použitím náteru. Naopak v konaní nebol produkovaný dôkaz, ktorého výsledkom by bolo nesporné skutkové zistenie, že poškodenie povrchu podlahy s jeho konkrétnymi prejavmi by nastalo aj bez pôsobenia živeľnej udalosti, akou povodeň nepochybne je.

Súd pristupuje k hodnoteniu jednotlivých vykonaných dôkazov z hľadiska ich hodnovernosti a pravdivosti. Súd nie je obmedzovaný zákonnými predpismi v tom zmysle, ako ten či onen dôkaz hodnotiť (zásada voľného hodnotenia dôkazov). Hodnotiacia úvaha súdu však nie je ľubovoľná; súd musí vychádzať zo všetkého, čo v konaní vyšlo najavo. Tieto skutočnosti má súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Súd pritom nie je viazaný žiadnym poradím významu a preukaznej sily jednotlivých dôkazov. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa všetky účastníkmi predložené dôkazy zákonným spôsobom vykonal a následne aj správne vyhodnotil, preto nemožno jeho postup hodnotiť ako arbitráry.

Podľa § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka, plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poisťiteľ o poisťnej udalosti dozvedel, je poisťiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

Podľa uvedeného zákonného ustanovenia je plnenie splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Ide o kogentné zákonné ustanovenie, ktoré neumožňuje určenie iného času zročnosti poisťného plnenia. Z hľadiska určenia času poskytnúť plnenie z poisťnej zmluvy je teda rozhodujúci okamih, kedy poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť.

V posudzovanej veci z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný začal dňa 16.8.2011 na základe oznámenia poisťnej udalosti žalobcom zo dňa 5.6.2010 vykonávať vyšetrenie na zistenie vzniku, príčin a rozsahu škody - poisťnej udalosti, kedy objednal vypracovanie znaleckého posudku u Ing. N. W., PhD. (č.l. 32 spisu). Na základe takto vypracovaného znaleckého posudku oznámením zo dňa 3.10.2011 informoval žalobcu o ukončení likvidácie - dolikvidácie poškodenia podláh. Z obsahu tohto oznámenia vyplýva, že vzhľadom na zistenia znalca žalobcovi nevznikol nárok na poisťné plnenie.

Z uvedených skutkových zistení je teda nepochybné, že žalovaný vykonal vyšetrenie za účelom zistenia vzniku a príčin škodovej udalosti a tiež za účelom zistenia rozsahu povinnosti poskytnúť plnenie. Toto vyšetrenie bolo nepochybne žalovaným aj riadne ukončené. Keďže neposkytol žalobcovi poisťné plnenie, hoci tak mal urobiť, dostal sa s plnením dlhu do omeškania, a to uplynutím pätnásteho dňa od skončenia vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti plniť.

Vzhľadom na to, že žalobca žiadal priznať úrok z omeškania až od doručenia žaloby, t.j. 16.10.2012, správne postupoval súd prvého stupňa, ak zaviazal žalovaného na jeho zaplatenie od požadovaného dňa. Vo vzťahu k námietke žalovaného v tom smere, že k skončeniu vyšetrenia môže dôjsť až dňom prípadného určenia rozsahu plnenia právoplatným súdnym rozhodnutím, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že súdny spor, ktorého predmetom je plnenie z poisťnej zmluvy, nemožno v žiadnom prípade považovať za pokračovanie vyšetrenia poisťiteľa, ktorého účelom je zistenie jeho rozsahu povinnosti plniť. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, osobitne upravenou Občianskym súdnym poriadkom, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Nemožno ho preto považovať za akési „pokračovanie vyšetovania“ vykonávaného poisťiteľom za účelom zistenia vzniku, príčin poisťnej udalosti a rozsahu poisťného plnenia. Je vecou poisťiteľa, akým spôsobom vyšetovanie vykoná a k akým záverom po jeho skončení dospeje. Súd v spore, ktorého predmetom je plnenie poisťiteľa z poisťnej zmluvy, je povinný na základe vykonaného dokazovania preskúmať, či závery poisťovne vyplývajúce z vyšetovania sú v súlade so zákonom, resp. s obsahom poisťnej zmluvy, prípadne so všeobecnými poisťnými podmienkami (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 166/2007).

Keďže namietané nesprávne posúdenie veci dôvodné nebolo a súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, odvolací súd napadnutý rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti s osvojením si dôvodov ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Žalovaný bol v odvolacom konaní neúspešný a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania. Keďže žalobcovi v jeho priebehu žiadne trovy nevznikli, ich náhradu mu odvolací súd nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.